

244

Besluit van 22 maart 1994, houdende regels betreffende de rechtspositie van raads- en commissieleden (Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken van 4 oktober 1993, nr. BW93/U2069, directoraat-generaal Openbaar Bestuur, gedaan mede namens Onze Minister van Binnenlandse Zaken;

Gelet op de artikelen 95 en 96 van de Gemeentewet;

De Raad van State gehoord (advies van 8 februari 1994, nr. W04.93.0656.);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken van 18 maart 1994, nr. BW94/276, directoraat-generaal Openbaar Bestuur, uitgebracht mede namens Onze Minister van Binnenlandse Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK 1. BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. Onze Minister: Onze Minister van Binnenlandse Zaken;
- b. inwonertal: het aantal inwoners volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari;
- c. lid van de raad: een lid van de raad, dat niet tevens lid van het college van burgemeester en wethouders is;
- d. gedeputeerde staten: het college van gedeputeerde staten van de provincie waarin de gemeente is gelegen;
- e. tijdstip van beëindiging van het raadslidmaatschap: het tijdstip van beëindiging van het lidmaatschap, bedoeld in de artikelen X1, eerste en derde lid, X6 en X8, tweede, derde en vijfde lid van de Kieswet;
- f. lid van een commissie: een lid van een commissie als bedoeld in artikel 82 van de Gemeentewet, dat niet tevens lid van de raad is of ambtenaar die als zodanig tot lid van een commissie is benoemd.

HOOFDSTUK 2. VERGOEDING VOOR WERKZAAMHEDEN EN TEGEMOETKOMING IN DE KOSTEN

Artikel 2

1. Aan een lid van de raad wordt een vergoeding voor de werkzaamheden en een tegemoetkoming in de kosten toegekend tot de maximumbedragen, genoemd in tabel I, behorende bij dit besluit.

2. De bedragen van de vergoeding, genoemd in tabel I, worden per 1 januari van elk jaar door Onze Minister herzien aan de hand van het indexcijfer van lonen van volwassen werknemers voor de sector overheid voor verwerking van het effect van de inhoudingsmaatregelen, geldende voor de maand september.

3. De bedragen van de tegemoetkoming in de kosten, genoemd in tabel I, worden per 1 januari van elk jaar door Onze Minister herzien aan de hand van de consumentenprijsindex, geldende voor de maand september.

4. Telkens wanneer de bedragen, genoemd in tabel I, wijziging ondergaan, maakt Onze Minister de nieuwe bedragen bekend in de Staatscourant.

Artikel 3

De raad kan bij verordening tot ten hoogste 20% naar beneden afwijken van de bedragen, genoemd in tabel I.

Artikel 4

De raad kan bij verordening bepalen dat ten hoogste 20% van de vergoeding voor de werkzaamheden wordt uitgekeerd, berekend naar het aantal gehouden vergaderingen. In dat geval geschiedt de uitkering aan het lid van de raad op basis van het aantal bijgewoonde vergaderingen.

Artikel 5

1. Indien ten aanzien van een gemeente toepassing is gegeven aan artikel 7 van het Rechtspositiebesluit wethouders, passen gedeputeerde staten, op voorstel van de gemeenteraad, voor een bepaald tijdvak, de indeling van de raadsleden in een van de klassen, genoemd in tabel I, dienovereenkomstig aan.

2. Gedeputeerde staten kunnen na afloop van het tijdvak, bedoeld in het eerste lid, een nieuw tijdvak vaststellen.

3. Van de besluiten, genoemd in het eerste en tweede lid, doen gedeputeerde staten onverwijld schriftelijk mededeling aan Onze Minister.

Artikel 6

1. Overgang van een gemeente naar een hogere klasse in verband met toeneming van het inwonertal vindt plaats met ingang van het jaar waarin op 1 januari het inwonertal van die gemeente de minimumgrens van de volgende klasse heeft bereikt en blijkt dat zij die grens ook heeft bereikt op:

a. 1 januari van het volgende jaar, of

b. de dag voorafgaande aan een wijziging van de gemeentelijke indeling, waarbij zij is betrokken.

2. Overgang van een gemeente naar een lagere klasse in verband met vermindering van het inwonertal vindt plaats met ingang van het jaar waarin het inwonertal van de gemeente op 1 januari voor de tweede achtereenvolgende maal beneden de minimumgrens van de klasse, waarin de gemeente tot dusver was ingedeeld, gedaald is.

3. Voor gemeenten waarvan het inwonertal ten gevolge van grenscorrectie of wijziging van de gemeentelijke indeling wijziging heeft ondergaan, vindt overgang naar een hogere of lagere klasse plaats met ingang van de datum van de grenscorrectie of de wijziging van de gemeentelijke indeling. Hierbij geldt het inwonertal, zoals dit voor de eerste maal na die datum met inachtneming van die grenscorrectie of wijziging van de gemeentelijke indeling door het Centraal Bureau voor de Statistiek wordt openbaar gemaakt.

4. Voor de eerste indeling van nieuw ingestelde gemeenten vindt het derde lid overeenkomstige toepassing.

Artikel 7

De overgang van een gemeente naar een lagere klasse in verband met de vermindering van het aantal inwoners is niet van invloed op de geldende vergoeding voor de werkzaamheden en tegemoetkoming in de kosten van de op het tijdstip van overgang zittende leden van de raad tot hun aftreden.

Artikel 8

1. De vergoeding voor de werkzaamheden en de tegemoetkoming in de kosten worden door het lid van de raad genoten met ingang van de dag van de beëindiging.

2. De vergoeding voor de werkzaamheden en de tegemoetkoming in de kosten eindigt op het tijdstip van beëindiging van het raadslidmaatschap.

3. Het lid van de raad dat in de loop van een kalenderjaar is beëindigd dan wel het lidmaatschap van de raad heeft beëindigd, ontvangt de vergoeding voor de werkzaamheden en de tegemoetkoming in de kosten naar evenredigheid met de periode van uitoefening van het lidmaatschap in bedoeld kalenderjaar.

HOOFDSTUK 3. SECUNDAIRE VOORZIENINGEN

Artikel 9

1. De raad kan bij verordening bepalen dat een lid van de raad met ingang van de dag van zijn aftreden gedurende ten hoogste twee jaar een uitkering ten laste van de gemeente ontvangt.

2. De uitkering bedraagt in het eerste jaar ten hoogste 80% en in het tweede jaar ten hoogste 70% van het op het moment van aftreden geldende bedrag van de vergoeding voor de werkzaamheden, eventueel vermeerderd met het bedrag van de in het jaar voor het aftreden ontvangen vergoeding, bedoeld in artikel 4.

Artikel 10

De raad kan bij verordening bepalen dat het gemeentebestuur ten behoeve van de leden van de raad één of meer collectieve verzekeringen kan afsluiten, waarbij wordt voorzien in de opbouw van een ouderdomspensioen en in geldelijke voorzieningen bij invaliditeit en overlijden.

Artikel 11

1. De raad kan bij verordening bepalen dat een lid van de raad, naar in de verordening te stellen regels, ten laste van de gemeente een tegemoetkoming ontvangt ter zake van ziektekosten, waaronder de premie van een verzekering tegen ziektekosten.

2. De tegemoetkoming bedraagt ten hoogste een bepaald percentage

van de vergoeding voor de werkzaamheden, bedoeld in artikel 2 juncto de artikelen 5, 6 en 7.

3. Het in het tweede lid bedoelde percentage is gelijk aan het werkgeversaandeel in de procentuele premie van de publiekrechtelijke ziektekostenregeling Instituut Zorgverzekering Ambtenaren Nederland (IZA Nederland).

Artikel 12

1. De raad kan bij verordening bepalen dat in het geval dat een lid van de raad een uitkering op grond van de Werkloosheidswet ontvangt en de na toepassing van artikel 20 van die wet ontstane korting op deze uitkering ten gevolge van het uitoefenen van het raadslidmaatschap meer bedraagt dan de vergoeding voor de werkzaamheden die dit lid van de raad ontvangt, deze vergoeding ten laste van de gemeente wordt verhoogd tot het bedrag van bedoelde korting.

2. De raad kan bij verordening bepalen dat in het geval dat een lid van de raad een uitkering op grond van het Besluit Werkloosheid onderwijs- en onderzoekspersoneel ontvangt en de na toepassing van artikel 6, vierde lid, van dat besluit ontstane korting op deze uitkering ten gevolge van het uitoefenen van het raadslidmaatschap meer bedraagt dan de vergoeding voor de werkzaamheden die dit lid van de raad ontvangt, deze vergoeding ten laste van de gemeente wordt verhoogd tot het bedrag van bedoelde korting.

Artikel 13

De raad kan bij verordening bepalen dat een lid van de raad, naar in de verordening te stellen regels, ten laste van de gemeente een tegemoetkoming ontvangt ter zake van kosten voor scholing in verband met de vervulling van het raadslidmaatschap, alsmede ter zake van kosten voor in verband met de vervulling van het raadslidmaatschap noodzakelijke kinderopvang.

HOOFDSTUK 4. VERGOEDING VAN LEDEN VAN EEN COMMISSIE

Artikel 14

1. De raad kan bij verordening bepalen dat aan een lid van een commissie een vergoeding voor het bijwonen van de vergaderingen van de commissie wordt toegekend tot het maximum-bedrag, genoemd in tabel II, behorende bij dit besluit. De artikelen 2, tweede en vierde lid, en 7 zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Voor de toepassing van het eerste lid kan artikel 6 van overeenkomstige toepassing worden verklaard.

3. Indien ten aanzien van een gemeente toepassing is gegeven aan artikel 7 van het Rechtspositiebesluit wethouders, kan de gemeenteraad, al dan niet voor een bepaald tijdvak, de indeling van de commissieleden in een van de klassen, genoemd in tabel II, aanpassen.

Artikel 15

Ten aanzien van:

a. een lid van een commissie die op grond van zijn bijzondere beroepsmatige deskundigheid op het taakgebied van de commissie voor deelneming aan haar werkzaamheden is aangetrokken, en

b. een lid van een commissie ten aanzien waarvan de vergoeding niet geacht kan worden in een redelijke verhouding te staan tot de zwaarte van zijn taak en de omvang van de door hem te verrichten arbeid, kan de raad

bij verordening bepalen dat de vergoeding voor het bijwonen van de vergaderingen van de commissie naar boven afwijkt van de bedragen, genoemd in tabel II.

Artikel 16

1. De raad kan bij verordening bepalen dat aan een lid van een commissie als bedoeld in artikel 87 van de Gemeentewet, een vaste vergoeding voor de werkzaamheden en een tegemoetkoming in de kosten wordt toegekend. De artikelen 2 tot en met 4 zijn van overeenkomstige toepassing.

2. De raad kan bij verordening bepalen dat aan een lid van het dagelijks bestuur van een commissie als bedoeld in artikel 87 van de Gemeentewet, een bezoldiging wordt toegekend. De artikelen 3 tot en met 5 van het Rechtspositiebesluit wethouders zijn van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 5. OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 17

Het koninklijk besluit van 23 november 1976 tot uitvoering van de artikelen 64f en 64g van de gemeentewet (Stb. 621) wordt ingetrokken.

Artikel 18

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 1994.

2. In afwijking van het eerste lid werkt artikel 12, tweede lid, terug tot en met 1 maart 1994.

Artikel 19

Dit besluit wordt aangehaald als: Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 22 maart 1994

Beatrix

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,
D. I. W. de Graaff-Nauta

De Minister van Binnenlandse Zaken,
E. van Thijn

Uitgegeven de *zevende* april 1994

De Minister van Justitie a.i.,
E. van Thijn

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken
Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 10 mei 1994, nr. 88

Tabel I, behorende bij de artikelen 2, 3 en 5 van het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden

Gemeente-klasse	Inwonertal	Maximum vergoeding werkzaamheden lid van de raad*)	Maximum tegemoetkoming in kosten*)
1	t/m - 6 000	f 3 331,-	f 1 012,-
2	6 001 - 8 000	f 3 683,-	f 1 061,-
3	8 001 - 10 000	f 4 286,-	f 1 162,-
4	10 001 - 12 000	f 4 969,-	f 1 266,-
5	12 001 - 14 000	f 5 819,-	f 1 417,-
6	14 001 - 18 000	f 7 328,-	f 1 618,-
7	18 001 - 24 000	f 9 074,-	f 1 873,-
8	24 001 - 30 000	f 11 417,-	f 2 176,-
9	30 001 - 40 000	f 14 085,-	f 2 580,-
10	40 001 - 50 000	f 17 994,-	f 3 137,-
11	50 001 - 60 000	f 19 557,-	f 3 338,-
12	60 001 - 80 000	f 21 368,-	f 3 591,-
13	80 001 - 100 000	f 22 876,-	f 3 795,-
14	100 001 - 125 000	f 24 529,-	f 4 047,-
15	125 001 - 150 000	f 25 976,-	f 4 249,-
16	150 001 - 250 000	f 27 535,-	f 4 451,-
17	250 001 - 375 000	f 30 264,-	f 5 059,-
18	boven 375 000	f 36 837,-	f 6 071,-

*) Bedragen per 1 januari 1994

Tabel II, behorende bij de artikelen 14 en 15 van het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden

Gemeente-klasse	Inwonertal	Maximum presentiegeld commissieleden die geen raadsleden zijn*)
1	t/m 10 000	f 83,-
2	10 001 - 20 000	f 92,-
3	20 001 - 50 000	f 110,-
4	50 001 - 100 000	f 137,-
5	100 001 - 250 000	f 174,-
6b	boven 250 000	f 220,-

*) Bedragen per 1 januari 1994

NOTA VAN TOELICHTING

1. Algemeen

Dit besluit strekt tot uitvoering van de artikelen 95 en 96 van de Gemeentewet, die betrekking hebben op de aan een lid van de raad toe te kennen vergoeding voor de werkzaamheden, een tegemoetkoming in de kosten en de secundaire voorzieningen. Het besluit regelt eveneens een vergoeding voor leden van gemeentelijke commissies die niet tevens raadslid of ambtenaar zijn. Voor het eerst worden ook een vergoeding en een tegemoetkoming in de kosten voor de leden van commissies als bedoeld in artikel 87 van de Gemeentewet geregeld. Voor de, evenzeer nieuwe, regeling van een bezoldiging van de leden van het dagelijks bestuur van dergelijke commissies wordt aangesloten bij de desbetreffende bepalingen van het Rechtspositiebesluit wethouders.

Dit besluit vervangt het koninklijk besluit van 23 november 1976 tot uitvoering van de artikelen 64f en 64g van de gemeentewet (Stb. 621). Door de invoering van de nieuwe Gemeentewet zou het besluit van 23 november 1976 een groot aantal wijzigingen hebben moeten ondergaan. Ten behoeve van de overzichtelijkheid is gekozen voor vaststelling van een nieuwe integrale tekst. Hierin zijn alle eerdere wijzigingen van het besluit van 23 november 1976 opgenomen.

2. Inhoud van het besluit

In dit besluit wordt, evenals in het besluit van 23 november 1976, volstaan met het geven van een aantal hoofdregels. De gemeentebesturen houden de mogelijkheid om, binnen de aangegeven grenzen, bij de vaststelling van diverse vergoedingen en tegemoetkomingen rekening te houden met de plaatselijke omstandigheden.

In dit besluit zijn regels omtrent de volgende onderwerpen opgenomen:

- een vergoeding voor werkzaamheden en een tegemoetkoming in de kosten van leden van de raad (artikelen 2 tot en met 4);
- de opklassificatie (artikel 5);
- de overgang van een gemeente naar een hogere of lagere klasse (artikelen 6 en 7);
- het aanvangstijdstip en het tijdstip van beëindiging van de vergoeding en de tegemoetkoming (artikel 8);
- een uitkering bij aftreden (artikel 9);
- een voorziening in de opbouw van een ouderdomspensioen (artikel 10);
- geldelijke voorzieningen bij invaliditeit en overlijden;
- een tegemoetkoming ter zake van ziektekosten, waaronder de premie van een verzekering tegen ziektekosten (artikel 11);
- een voorziening in verband met samenloop van een uitkering op grond van de Werkloosheidswet of het Besluit Werkloosheid onderwijs- en onderzoekspersoneel met de vergoeding voor de werkzaamheden die een lid van de raad ontvangt (artikel 12);
- een tegemoetkoming in de kosten voor scholing gemaakt in verband met de vervulling van het raadslidmaatschap (artikel 13);
- een tegemoetkoming in de kosten voor kinderopvang (artikel 13);
- een vergoeding voor leden van een commissie die niet tevens lid van de raad of ambtenaar zijn (artikelen 14 en 15);
- een vergoeding, tegemoetkoming of bezoldiging voor leden van een commissie als bedoeld in artikel 87 van de Gemeentewet (artikel 16).

Bovenstaande onderwerpen zijn opgenomen omdat gebleken is dat, met name bij de grote gemeenten, het ontbreken van het grootste deel van deze secundaire voorzieningen knelpunten in de praktijk veroorzaakte.

3. Financiële gevolgen

De financiële gevolgen verbonden aan dit besluit worden voor zover het om verplichtingen gaat geacht te kunnen worden opgevangen binnen de bestaande compensatie voor loon- en prijsstijging van het Gemeentefonds. Voor zover de maatregelen geen verplichtend karakter hebben kunnen zij worden opgevangen binnen de eigen budgettaire mogelijkheden van de gemeenten en wordt geen compensatie geboden.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel 1

In dit artikel wordt voor het bepalen van het tijdstip van beëindiging van het lidmaatschap van de raad aangesloten bij de regeling ter zake in de Kieswet.

Artikel 2

In verband met de omstandigheid dat de bedragen van tabel I jaarlijks zullen moeten worden aangepast, is de delegatie van de bevoegdheid daartoe aan de Minister van Binnenlandse Zaken gehandhaafd. De jaarlijkse aanpassing geschiedt aan de hand van het indexcijfer van lonen van volwassen werknemers voor de sector overheid en aan de hand van de consumentenprijsindex. De bedragen van de tegemoetkoming in de kosten worden vanaf begin 1994 niet meer herzien aan de hand van het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie, maar aan de hand van de consumentenprijsindex (CPI). De CPI is namelijk beter bruikbaar als maatstaf voor de ontwikkeling van de kosten van het levensonderhoud en als maatstaf voor de koopkracht dan het prijsindexcijfer.

In de CPI wordt voortaan rekening gehouden met de prijsontwikkeling van diensten van de overheid en van contributies aan sportverenigingen en andere organisaties. Voorts houdt de CPI rekening met de consumptiegebonden belastingen. Onder deze belastingen worden verstaan: onroerend-zaakbelasting, motorrijtuigenbelasting, verontreinigingsheffing oppervlaktewateren, rioolrechten/rioolbelasting, reinigingsrechten/afvalstoffenheffing en hondenbelasting.

De periode, gedurende welke het verloop van deze indexcijfers met het oog op de jaarlijkse aanpassing wordt gevolgd, loopt van 1 oktober tot en met 30 september. Hierdoor is het mogelijk de aanpassing van de vergoedingsbedragen vóór 1 januari te presenteren. De wijzigingen van de bedragen in tabel I zullen alleen in de Staatscourant worden gepubliceerd.

Artikel 3

In paragraaf 2 werd reeds aangegeven dat de gemeentebesturen de nodige ruimte houden om voor het vaststellen van de vergoedingen en tegemoetkomingen rekening te houden met de plaatselijke omstandigheden. In dit artikel is de gemeente de bevoegdheid toegekend om van de in tabel I genoemde bedragen in neerwaartse zin af te wijken. Deze afwijking mag echter niet meer dan 20% bedragen.

Artikel 4

In dit artikel wordt aan de raad de mogelijkheid gegeven een deel van de vergoeding voor werkzaamheden aan te merken als presentiegeld. Daartoe kan maximaal 20% van het bedrag van de vergoeding worden gereserveerd.

Indien gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid in dit artikel kan aan de hand van het aantal geschatte vergaderingen worden berekend hoe hoog het presentiegeld moet zijn om een raadslid dat alle vergaderingen bijwoont de door de raad vastgestelde maximale vergoeding te laten ontvangen.

Aan het einde van een jaar kan het presentiegeld definitief worden vastgesteld, waarbij een overschrijding van het aantal geschatte vergaderingen dan wel het achterblijven bij het aantal geschatte vergaderingen voor de individuele raadsleden tevens kan worden verrekend.

Bij een overschrijding van het aantal geschatte vergaderingen zal het voor presentiegelden beschikbare maximumbedrag niet mogen worden overschreden.

De artikelen 3 en 4 kunnen cumulatief worden toegepast. De raad kan bijvoorbeeld beslissen om, naast het op grond van artikel 3 toegepaste percentage, nog een percentage van het bedrag af te zonderen, op grond van artikel 4, voor presentiegeld. In dit geval bedraagt de vergoeding minimaal 60% van het maximumbedrag voor de betreffende gemeente in tabel I.

De raad kan er evenwel voor kiezen om alleen toepassing te geven aan het onderhavige artikel en een bedrag af te zonderen voor presentiegeld. In dit geval bedraagt de vergoeding minimaal 80% van het maximumbedrag voor de betreffende gemeente in tabel I. Wellicht ten overvloede wordt vermeld dat de raad noch van de mogelijkheid in artikel 3 noch van de mogelijkheid in dit artikel gebruik hoeft te maken.

Artikel 5

In artikel 7 van het Rechtspositiebesluit wethouders is de procedure voor opklassificatie geregeld. Opklassificatie is het plaatsen van een gemeente in een hogere klasse dan die waartoe zij krachtens haar inwonertal hoort.

Opklassificatie brengt met zich mee dat de bezoldiging van alle politieke ambtsdragers wordt verhoogd. Bovendien kunnen in dat geval ook de salarissen van de gemeentesecretaris en de gemeenteamttenaren worden verhoogd.

Om voor opklassificatie in aanmerking te komen, moet duidelijk worden aangetoond dat de werkdruk van de burgemeester en de wethouders, in uitzonderlijke mate uitsteekt boven de gebruikelijke werkdruk in andere gemeenten in de betreffende inwonersklasse.

In het besluit van 23 november 1976 was eveneens een artikel over de procedure voor opklassificatie opgenomen. In dit besluit wordt volstaan met een verwijzing naar artikel 7 van het Rechtspositiebesluit wethouders, omdat uit de gegroeide praktijk rond de verzoeken tot opklassificatie is gebleken dat die steeds voortvloeien uit de bestuurslast van de burgemeester en de wethouders. Een opklassificatie op basis van de uitzonderlijke werkdruk van raadsleden is nooit voorgekomen, noch is daartoe ooit een verzoek ingediend.

Artikel 5 legt de relatie tussen de opklassificatie van een gemeente en de vergoeding voor de werkzaamheden en de tegemoetkoming in de kosten van de leden van de raad in dezelfde gemeente. Indien een gemeente, wat de bezoldiging van wethouders betreft, in een hogere klasse is geplaatst, dient vervolgens door gedeputeerde staten te worden bepaald in welke hogere klasse de gemeente wordt geplaatst wat de vergoeding voor de werkzaamheden en de tegemoetkoming in de kosten betreft voor de leden van de raad en voor welk tijdvak. De gemeenteraad kan op grond van dit artikel daartoe een voorstel doen. Het oordeel zal echter evenals dat bij de wethouders het geval is, door gedeputeerde staten moeten worden gegeven. Na afloop van het tijdvak kunnen gedeputeerde staten een nieuw tijdvak vaststellen.

Op grond van het tweede lid heeft de opklassificatie dus een tijdelijk

karakter gekregen, omdat steeds voor een bepaald tijdvak wordt vastgesteld of inschaling in een hogere klasse gezien de bestuurlijke zwaarte van een gemeente is gerechtvaardigd. Na verloop van het tijdvak wordt door gedeputeerde staten opnieuw bekeken of de hogere indeling voor een nieuwe periode moet blijven gehandhaafd of dat de gemeente weer overeenkomstig het inwonertal moet worden ingedeeld.

Van zowel het besluit op grond van het eerste lid als van het besluit op grond van het tweede lid wordt onverwijld schriftelijke mededeling gedaan aan de Minister van Binnenlandse Zaken. De Minister van Binnenlandse Zaken beoordeelt of het besluit al dan niet in aanmerking komt voor schorsing of vernietiging.

Artikel 6

Onderdeel a van het eerste lid van dit artikel bepaalt dat een gemeente voor de toepassing van artikel 2 naar een hogere klasse overgaat, indien de gemeente op 1 januari van twee opeenvolgende jaren de minimumgrens van de hogere klasse heeft bereikt.

De raadsleden van de betrokken gemeente ontvangen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari van het eerste jaar dat die minimumgrens bereikt werd de hogere vergoeding die verbonden is aan de hogere inwonersklasse, zoals weergegeven in tabel I.

Het is evenwel mogelijk dat een gemeente op de eerste peildatum de minimumgrens bereikt, doch door de betrokkenheid bij gemeentelijke herindelingsplannen op 1 januari van het jaar daarop een nog hogere klasse bereikt. In dit geval is onderdeel b, van het eerste lid van toepassing. Dit betekent dat dan voor de tweede peildatum de dag vóór de wijziging van de gemeentelijke indeling wordt genomen. Ingevolge artikel 1, onderdeel a, van de Wet algemene regels herindeling vindt een wijziging van de gemeentelijke indeling altijd plaats op 1 januari van een kalenderjaar. De tweede peildatum is dientengevolge 31 december van het daaraan voorafgaande kalenderjaar.

Indien dezelfde gemeente ten gevolge van een wijziging van de gemeentelijke indeling het inwonertal van een nog hogere klasse overschrijdt, geldt bovendien de procedure conform het derde lid van dit artikel. Als bijvoorbeeld een gemeente in oktober 1992 de 10 000 inwonergrens overschrijdt, dan is de eerste peildatum, ingevolge het eerste lid, 1 januari 1993. De gemeente overschrijdt echter per 1 januari 1994 de inwonergrens van 24 000 inwoners, ingevolge een wijziging van de gemeentelijke indeling. Op grond van onderdeel b, van het eerste lid, geldt dan als tweede peildatum 31 december 1993 en ontvangen de raadsleden met terugwerkende kracht tot 1 januari 1993 de vergoeding en de tegemoetkoming overeenkomstig de bedragen, genoemd in tabel I behorende bij de inwonersklasse van 10 001 tot 12 000 inwoners. Op basis van het derde lid ontvangen de raadsleden in dezelfde gemeente, zodra het inwonertal van 24 000 of meer door het Centraal Bureau voor de Statistiek in 1994 is openbaar gemaakt, de vergoeding en de tegemoetkomingen overeenkomstig de bedragen, genoemd in tabel I behorende bij de inwonersklasse van 24 001 tot 30 000 inwoners.

De regeling van de overgang van een gemeente naar een andere klasse op basis van een toe- of afnemend inwonertal ingevolge het eerste en tweede lid van dit artikel, wijkt af van de regeling in het oude besluit van 23 november 1976. Voor de raadsleden gold toen dat een gemeente in een hogere of lagere klasse kwam zodra de cijfers ter zake door het Centraal Bureau voor de Statistiek waren openbaar gemaakt. De regeling zoals nu verwoord in het eerste en tweede lid van dit artikel sluit aan bij de regeling zoals deze is opgenomen in het Rechtspositiebesluit wethouders. Hiervoor is gekozen omdat de overgang in die regeling gebaseerd is op een structureel hoger dan wel lager inwonertal. De overschrijding van de grens van een hogere of lagere klasse moet dan ook in twee achtereenvol-

gende jaren worden geconstateerd. In de procedure met betrekking tot de overgang van een gemeente naar een hogere of lagere klasse bestaat derhalve geen onderscheid meer tussen raadsleden en wethouders.

Artikel 7

De overgang van een gemeente naar een lagere klasse, in verband met vermindering van het aantal inwoners, leidt op grond van dit artikel niet tot een verlaging van de vergoeding van de in functie zijnde raadsleden. De reden hiervoor is gelegen in het rechtszekerheidsbeginsel. Aan de raadsleden wordt de garantie geboden dat zij hun functie op dezelfde wijze kunnen blijven uitoefenen. Dit speelt niet bij nieuw te benoemen raadsleden na de overgang naar een lagere klasse; zij ontvangen wel een vergoeding op basis van deze lagere klasse. Bij hen speelt immers in dit verband het rechtszekerheidsbeginsel niet.

Artikel 8

Wegens het belang van de uniformiteit in de verschillende gemeentelijke verordeningen is er voor gekozen de regeling van het aanvangstijdstip niet over te laten aan de gemeenten. In dit artikel wordt bepaald dat de vergoeding en tegemoetkoming aanvangen op de dag van beëindiging, zoals geregeld in artikel 14 van de Gemeentewet.

Het tweede lid regelt het tijdstip waarop de vergoeding en tegemoetkoming moeten worden beëindigd. Zoals reeds in de toelichting bij artikel 1 werd gesteld, komt dit overeen met de regeling in de Kieswet van de beëindiging van het lidmaatschap.

Het derde lid ziet op de situatie dat een raadslid nog geen kalenderjaar de functie heeft vervuld. Tabel I geeft namelijk alleen jaarbedragen weer. Om misverstanden te voorkomen bepaalt het derde lid dat het raadslid een vergoeding krijgt die evenredig is aan de tijd dat hij de functie heeft uitgeoefend.

Artikel 9

Op basis van dit artikel kan ten laste van de gemeente aan ex-raadsleden een uitkering bij aftreden worden verstrekt. De duur van deze uitkering kan, ongeacht de duur van het raadslidmaatschap, maximaal twee jaar zijn. Gemeenten hebben echter de vrijheid de duur van de uitkering afhankelijk te stellen van de duur van het raadslidmaatschap. In de verordening kan bijvoorbeeld worden bepaald dat in geval het raadslidmaatschap korter dan twee jaar heeft geduurd de uitkeringsduur na aftreden één jaar is en in het geval het raadslidmaatschap langer dan twee jaar heeft geduurd de uitkeringsduur twee jaar is. Een ander voorbeeld is dat in de verordening kan worden bepaald dat de uitkeringsduur gelijk wordt gesteld aan het aantal maanden dat het raadslidmaatschap heeft geduurd met een maximum van twee jaar.

De reden om de uitkeringsduur op maximaal twee jaar te stellen is gelegen in het feit dat het raadslidmaatschap gezien wordt als een functie erbij en dat in veel gevallen ex-raadsleden nog een hoofdfunctie hebben. Een termijn van maximaal twee jaar wordt redelijk geacht om in plaats van het raadslidmaatschap een andere nevenfunctie te vinden of de hoofdfunctie uit te breiden. Hieruit volgt impliciet dat ex-raadsleden die de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt niet meer in aanmerking komen voor de uitkering na aftreden. Zij behoeven zich immers niet meer beschikbaar te houden voor de arbeidsmarkt.

Voor de maximale hoogte van de uitkering bij aftreden is aangesloten bij de maximale percentages die gelden voor een uitkering bij aftreden van ex-wethouders op grond van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers.

Aan de gemeente wordt, afhankelijk van de gemeentelijke situatie, de vrijheid gelaten om in de verordening een anti-cumulatieregeling met overig inkomen op te nemen.

Het ligt voor de hand zo'n regeling aldus in te kleden dat inkomsten uit een nieuwe nevenfunctie en meer-inkomsten uit de hoofdbetrekking die worden verworven na het aftreden als raadslid, op de uitkering in mindering worden gebracht. Dit betekent dat het betrokken ex-raadslid een uitkering bij aftreden kan ontvangen, waarvan de hoogte afhankelijk is van zijn persoonlijke financiële situatie. Indien een raad overgaat tot het opnemen van een dergelijke anti-cumulatieregeling in een verordening, kan voor de uitvoering van die regeling worden aangesloten bij de uitvoeringspraktijk van de wachtgeldregeling voor gemeentebtenaren.

Het in het tweede lid bedoelde bedrag is een jaarbedrag. Dit sluit aan bij jaarbedragen van de vergoedingen voor de werkzaamheden opgenomen in tabel I.

Artikel 10

Dit artikel voorziet erin dat het gemeentebestuur onder andere met particuliere verzekeringsmaatschappijen een collectieve verzekering kan afsluiten, waarbij wordt voorzien in de opbouw van een ouderdomspensioen.

Voorts kan het gemeentebestuur ten behoeve van de raadsleden een collectieve invaliditeits- en overlijdensrisicoverzekering afsluiten. De te betalen premies voor bovenstaande verzekeringen komen ten laste van de gemeente.

Het uitgangspunt van genoemde verzekeringen moet zijn dat daarmee aan alle raadsleden in een gemeente gelijke voorzieningen worden geboden. In overeenstemming met de aard van de primaire component van de materiële rechtspositie van de raadsleden, waarmee wordt beoogd een compensatie te bieden voor (mogelijk) gederfde inkomsten, ligt het voor de hand aan de voormelde voorzieningen ten grondslag te leggen de gedachte dat door het vervullen van het raadslidmaatschap mogelijk-kerwijs dervingseffecten optreden in de sfeer van de voorzieningen, in de veelal vervulde hoofdbetrekking, ter zake van invaliditeit, ouderdom en overlijden.

Een geldelijke voorziening bij overlijden kan bijvoorbeeld ook bestaan uit het uitkeren van een bedrag ineens dat gelijk is aan de feitelijke vergoeding van de werkzaamheden van het raadslid, welke hij laatstelijk genoot, over een tijdvak van drie maanden.

Artikel 11

Voor deze tegemoetkoming is aansluiting gezocht bij die welke volgens de publiekrechtelijke ziektekostenregeling Instituut Zorgverzekering Ambtenaren Nederland (IZA Nederland) geldt, te weten een regeling die in bijna alle gemeenten geldt. Op grond van uniformiteit is ervoor gekozen om ook in die gemeenten, waar een andere ziektekostenregeling geldt voor gemeentebtenaren, wat de onderhavige tegemoetkoming aan de raadsleden betreft, eveneens aan te sluiten bij het werkgevers-aandeel in de procentuele premie van de genoemde IZA Nederland-regeling.

Op basis van deze ziektekostenregeling betalen de gemeente als werkgever en de gemeenteambtenaar elk een aandeel in de premie. De maximale tegemoetkoming aan de raadsleden ter zake van ziektekosten en kosten verbonden aan een verzekering tegen ziektekosten, wordt, zoals gezegd, gekoppeld aan het werkgeversaandeel van de gemeente ten behoeve van deelnemers aan het IZA Nederland. Dit werkgeversaandeel is op dit moment 4,99% (percentage van 1993) van het bruto-salaris van een gemeentebtenaar. Een en ander betekent dat dit percentage de norm

wordt voor de maximale tegemoetkoming aan de raadsleden. Deze maximale tegemoetkoming ten laste van de gemeente is derhalve 4,99% van de maximale vergoeding voor de werkzaamheden van raadsleden, bedoeld in artikel 2 juncto de artikelen 5, 6 en 7.

Artikel 12

De Werkloosheidswet (WW) heeft ten doel werknemers en degenen die daarmee zijn gelijkgesteld, te verzekeren tegen geldelijke gevolgen van werkloosheid. Indien een WW-uitkeringsgerechtigde tot raadslid wordt gekozen, zal zijn werkloosheid met een aantal uren per week (afhankelijk van de grootte van de gemeente) verminderen.

Voor deze uren zal een verlaging plaatsvinden van de omvang van de WW-uitkering. Als de verlaging van de WW-uitkering groter is dan de vergoeding die wordt ontleend aan het raadslidmaatschap zal een negatief inkomenseffect optreden. De verlaging van de WW-uitkering wordt toegepast per uur dat in de nieuwe betrekking (i.c. het raadslidmaatschap) wordt gewerkt en is afhankelijk van het inkomen waarop de WW-uitkering is gebaseerd. De met het raadslidmaatschap verkregen vergoeding is daarbij niet relevant. Derhalve zal een negatief inkomenseffect kunnen optreden als de betrekking op basis waarvan de WW-uitkering wordt genoten, een relatief hoog inkomen opleverde. Er wordt dan een relatief hoog bedrag gekort per uur dat als raadslid wordt gewerkt.

Het onderhavige artikel heeft ten doel dit effect, indien het zich ten aanzien van een raadslid voordoet, te niet te doen. De raad kan bepalen dat de vergoeding voor de werkzaamheden van het betreffende raadslid wordt verhoogd tot het bedrag van bedoelde korting wegens het raadslidmaatschap. Door deze verhoging van de vergoeding wordt aan de WW-uitkeringsgerechtigde een netto-inkomensgarantie geboden. Door deze netto-inkomensgarantie wordt een belemmering weggenomen voor aanvaarding van het raadslidmaatschap.

Per 1 maart 1994 is het Besluit Werkloosheid onderwijs- en onderzoekspersoneel in werking getreden. In dit besluit is voor de regeling van het wachtgeld voor overheidspersoneel aansluiting gezocht bij het systeem van de Werkloosheidswet. Dit heeft o.m. tot gevolg dat bij overheids-personeel met wachtgeld een negatief inkomenseffect kan optreden als zij raadslid worden. Op grond van het tweede lid kan de raad aan hen dezelfde compensatie verlenen, als verleend kan worden aan raadsleden met een uitkering in de zin van de Werkloosheidswet en waarbij ten gevolge van het raadslidmaatschap eveneens een negatief inkomenseffect kan optreden.

Met betrekking tot de samenloopproblematiek van andere sociale zekerheidsuitkeringen en de vergoedingen op basis van het raadslidmaatschap wordt het volgende opgemerkt. De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben op 23 december 1993 een notitie ter zake aan de Tweede Kamer gezonden (Kamerstukken II 1993/94, 23 572, nr. 1). In deze notitie is een overzicht gegeven van de maatregelen die in het kader van deze samenloopproblematiek reeds zijn genomen, in voorbereiding zijn en nog kunnen worden genomen.

Artikel 13

In de verordening kunnen richtlijnen opgenomen worden, over scholing gericht op de vervulling van het raadslidmaatschap. Een andere mogelijkheid is het in de verordening opnemen van een limitatieve opsomming van scholingsmogelijkheden. Hierbij zij opgemerkt dat politieke partijen veelal zelf zorgdragen voor algemene, politieke scholing. De scholing bedoeld in dit artikel, betreft vooral vakinhoudelijke scholing,

bv. een cursus gemeentelijke financiën. Onder de kosten van kinderopvang gericht op de vervulling van het raadslidmaatschap vallen niet alleen de kosten voor kinderopvang overdag, maar ook de kosten die voor kinderopvang in de avonden worden gemaakt. Voor een regeling zou bijvoorbeeld kunnen worden aangesloten bij de regeling die er, in een aantal gevallen, is voor het gemeentelijk personeel.

Artikel 14

In dit artikel is artikel 3 niet van toepassing verklaard op de vergoeding van leden van gemeentelijke commissies. De beoordeling van de gewenste hoogte van het «presentiegeld» van gemeentelijke commissies is aan de gemeenteraden overgelaten. De gemeente mag derhalve bij de vaststelling van het presentiegeld van commissieleden met meer dan 20% van het maximumbedrag naar beneden afwijken.

Het is eveneens aan de gemeenteraden overgelaten eventueel nog verschil te maken tussen presentiegelden voor dag- en avondvergaderingen.

Indien een gemeente ingevolge artikel 6 een hogere klasse heeft bereikt kan de gemeente, op grond van het tweede lid, besluiten aan de commissieleden hogere presentiegelden toe te kennen die horen bij een hogere klasse van tabel II, mits die hogere klasse in tabel II is bereikt. In tegenstelling tot de vergoeding en de tegemoetkoming van raadsleden volgt een verhoging van de presentiegelden dus niet automatisch uit de procedure ingevolge artikel 6. Dit onderscheid geldt te meer omdat de klasse-indeling voor de presentiegelden in tabel II minder verfijnd is dan in tabel I. De groei van bijvoorbeeld een gemeente in de klasse 6 001 tot 8 000 inwoners naar de klasse van 8 001 tot 10 000 inwoners heeft geen hoger bedrag voor presentiegelden tot gevolg, omdat de klassegrens op grond van tabel II tussen de eerste en de tweede klasse bij 10 000 inwoners ligt.

Indien een gemeente ingevolge artikel 7 van het Rechtspositiebesluit wethouders is opgeklasseerd kan de gemeenteraad, op grond van het derde lid, eveneens besluiten om hogere presentiegelden, die bij een volgende klasse van tabel II horen, toe te kennen aan de commissieleden. Ook hier geldt dat die hogere klasse in tabel II moet zijn bereikt. Het bovenstaande met betrekking tot de minder verfijnde klasse-indeling van tabel II is bij dit derde lid dus eveneens van belang.

Artikel 15

Naast de bevoegdheid van de raad om met meer dan 20% naar beneden af te wijken van de maximumbedragen van de vergoedingen voor commissieleden, kan de raad in bepaalde gevallen ook naar boven afwijken van de in tabel II genoemde maximumbedragen. In dit artikel wordt aangegeven in welke categorieën van gevallen bedoelde afwijking mogelijk is. Aan de afwijking in opwaartse zin is geen bovengrens gesteld.

Er is afgezien van een opsomming van concrete gevallen waarin een afwijkende vergoeding aan commissieleden met een specifieke deskundigheid zou kunnen worden toegekend, omdat het niet goed mogelijk is de bedoelde gevallen op een enigszins volledige wijze op te sommen. In plaats daarvan is gekozen voor een omschrijving van een tweetal categorieën van commissieleden die in aanmerking komen voor een hogere vergoeding.

Met betrekking tot het in onderdeel a genoemde begrip «bijzondere beroepsmatige deskundigheid» zij opgemerkt dat het commissielid deze deskundigheid beroepsmatig in de commissie moet inbrengen.

Onderdeel b van dit artikel ziet op de situatie dat een gemeentelijke commissie een taak heeft opgedragen gekregen, voor de goede vervulling waarvan zoveel van een of meer leden wordt verwacht dat de maximum-

vergoeding daarmee niet meer in een redelijke verhouding staat. Er wordt hierbij vooral gedacht aan commissieleden voor wie de zwaarte en het tijdsbeslag van de voorbereidingswerkzaamheden voor de vergaderingen in relatie tot het aantal vergaderingen dat doorgaans wordt gehouden onevenredig groot is.

Door het in artikel 98 van de Gemeentewet voorgeschreven vereiste van toezending aan gedeputeerde staten van de verordening waarin de gemeenteraad de vergoedingen vaststelt, is mede verzekerd dat dit artikel alleen in daarvoor in aanmerking komende gevallen zal worden toegepast.

Artikel 16

Op grond van artikel 96, derde lid, van de Gemeentewet kan de raad bepalen dat leden van een commissie als bedoeld in artikel 87 van de Gemeentewet, een vaste vergoeding voor hun werkzaamheden en een tegemoetkoming in de kosten ontvangen en dat leden van het dagelijks bestuur van een dergelijke commissie een bezoldiging genieten. Onder dergelijke commissies worden deelraden verstaan.

De werkzaamheden van leden van een deelraad en de bestuurslast van leden van een dagelijks bestuur van zo'n deelraad komen meer overeen met de werkzaamheden van raadsleden en de bestuurslast van wethouders dan met de werkzaamheden van leden van een andere commissie dan bedoeld in artikel 87 van de Gemeentewet.

Op basis hiervan is gekozen voor het bieden van de mogelijkheid aan de gemeenteraad om voor de leden van een deelraad dezelfde vergoeding voor de werkzaamheden en dezelfde tegemoetkoming in de kosten te regelen als voor raadsleden in gemeenten in dezelfde inwonersklasse.

Aan de gemeenteraad wordt op basis van dit artikel eveneens de mogelijkheid geboden om voor de leden van het dagelijks bestuur van een deelraad dezelfde bezoldiging te regelen als voor wethouders in gemeenten in dezelfde inwonersklasse. De artikelen van het Rechtspositiebesluit wethouders betreffende de bezoldiging zijn dan ook van overeenkomstige toepassing verklaard.

Artikel 18

In het eerste lid is aan het besluit terugwerkende kracht verleend tot en met 1 januari 1994, waardoor aansluiting is bereikt bij het moment van inwerkingtreding van de Gemeentewet. Voor de werking van artikel 12, tweede lid, is in het tweede lid aangesloten bij het moment van inwerkingtreding van het Besluit Werkloosheid onderwijs- en onderzoekspersoneel.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,
D. I. J. W. de Graaff-Nauta

De Minister van Binnenlandse Zaken,
E. van Thijn